

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

ความหมาย

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (behavioral Objective) หมายถึง วัตถุประสงค์ที่สามารถสังเกตและวัดพฤติกรรมได้ภายใต้เงื่อนไขและเกณฑ์ที่กำหนด

หลักเกณฑ์ในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ย่อมมีจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนจากผู้ที่ไม่รู้ หรือไม่เข้าใจ ให้เป็นผู้รู้หรือผู้เข้าใจ หรือเปลี่ยนจากผู้ที่ไม่มีความสามารถให้เป็นผู้ที่มีความสามารถขึ้นมา แต่พฤติกรรมบางอย่างมองเห็นไม่ชัด วัดได้ยาก ดังนั้นจึงต้องบรรยายพฤติกรรมให้อยู่ในรูปที่สามารถสังเกตและวัดได้ ตามลักษณะ ๓ ประการดังนี้

๑. ต้องบรรยายให้เห็นว่า เรียนจบแล้ว นักเรียนมีความสามารถทำอะไรได้บ้าง ในรูปของพฤติกรรมที่สังเกตและวัดได้

๒. ต้องบรรยายเงื่อนไขของการสังเกตพฤติกรรมไว้ให้ชัดเจนว่า นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาให้เห็นภายใต้เงื่อนไขอันใด แต่ในบางกรณีก็ไม่จำเป็นต้องเขียนเงื่อนไข โดยละไว้ให้เข้าใจเองได้

๓. ต้องกำหนดเกณฑ์ลงไปด้วยว่าต้องการผลสำเร็จขั้นต่ำมากน้อยเพียงใด คำที่แสดงอาการหรือการกระทำของผู้เรียนจนผู้สอนสามารถสังเกตได้ ซึ่งใช้เขียนเป็นวัตถุประสงค์ของการสอน เช่น เขียน บอก เล่า จำแนก แก่ สร้าง เปรียบเทียบ บอกความแตกต่าง เป็นต้น แต่คำต่อไปนี้ มองไม่เห็นอาการหรือการกระทำของผู้เรียน จึงไม่ควรนำมาเขียนเป็นวัตถุประสงค์ เช่น รู้ เข้าใจ ชาบซึ้ง สนใจ เชื่อ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า รับผิดชอบ เป็นต้น

สำหรับเงื่อนไขของการสังเกต และวัดพฤติกรรมนั้น สามารถทำได้โดยเขียนข้อความต่อไปนี้ เช่น กำหนด...ให้ กำหนดบัญชีให้ กำหนดสูตรให้ จากแบบทดสอบเลือกตอบ ชนิด ๕ ตัวเลือกเกี่ยวกับ... โดยเปิดหนังสือ โดย

ไม่ต้องเปิดหนังสือ โดยปราศจากเครื่องมือ โดยไม่กำหนดสูตรให้ เป็นต้น

การกำหนดเกณฑ์ขั้นต้นนั้น อาจกำหนดในรูปความสามารถของแต่ละบุคคลหรือรวมเกณฑ์ของกลุ่มด้วยก็ได้ โดยใช้เวลาหรือจำนวนงานเป็นเกณฑ์การเปรียบเทียบ

ตัวอย่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

(๑) เมื่อสิ้นสุดการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองแล้ว นักเรียนร้อยละ ๘๕ ของชั้นจะไม่มาโรงเรียนสายเกินกว่าเวลาเข้าเรียน (พฤติกรรมความรับผิดชอบ)

(๒) นักเรียนสามารถคำนวณโจทย์เกี่ยวกับเศษส่วนจากแบบทดสอบ ๒๐ ข้อ ได้ถูกต้องอย่างน้อย ๑๘ ข้อ (พฤติกรรมความเข้าใจเรื่องเศษส่วน)

(๓) นักเรียนทุกคนสามารถวาดภาพการ์ตูนได้ (พฤติกรรมสังเคราะห์ภาพ)

(๔) นักเรียนสามารถบอกความคิดสำคัญของข้อความที่กำหนดให้อ่าน ได้ถูกต้องอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของข้อความทั้งหมด (พฤติกรรมการวิเคราะห์)

ประโยชน์ของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของการสอน มีประโยชน์ดังนี้

(๑) ช่วยให้ครูดำเนินการสอนไปได้ดี โดยสามารถสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนได้ชัดเจนว่า ผู้เรียนมีความสามารถและแสดงอาการให้ปรากฏว่า กระทำได้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ถ้าไม่ได้ก็จะต้องหาทางปรับปรุงแก้ไข

(๒) ช่วยให้ครูสามารถเลือกสื่อการสอน หรือจัดกิจกรรมการสอน หรือเตรียมวัสดุการสอนได้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียน ที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลง

(๓) ช่วยให้ครูสามารถออกข้อสอบหรือกำหนดวิธีการวัดผลได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการสอน เช่น วัตถุประสงค์ของการสอนกำหนดไว้ว่า "นักเรียนสามารถบอกความคิดสำคัญของข้อความที่กำหนดให้

อ่านได้ถูกต้องอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของข้อความทั้งหมด” (พฤติกรรมการวิเคราะห์)

ข้อสอบที่วัดวัตถุประสงค์ดังกล่าวมีตัวอย่างดังนี้

คำชี้แจง ให้บันทึกตอนต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ (๑)

“อันชาติใดไร้คิดประดิษฐ์ของ

คงจะต้องเป็นทาสชาติอื่นเขา

ถ้าชาติไทยรู้จักคิดประดิษฐ์เอา

คงจะได้เป็นเจ้าครองโลกา”

(๑) กลอนบทนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

ก. การใช้ของฟุ่มเฟือยของคนในชาติ

ข. การเป็นทาสของคนชาติอื่น

ค. การที่ชาติเป็นทาสของคนชาติอื่น

ง. การประดิษฐ์สิ่งของของคนในชาติ

(๔) สำหรับนักเรียน ถ้าทราบวัตถุประสงค์ของการเรียนดังกล่าวจะมีผลการเรียนดีขึ้น

ลำเรียง บุญเรืองรัตน์

บรรณานุกรม

ลำเรียง บุญเรืองรัตน์. โปรแกรมการสอนเรื่องการตั้งวัตถุประสงค์ของการสอนเชิงพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญทัศน์, ๒๕๑๘.

Mager, Robert F. *Preparing Instructional Objectives*. California : Fearan Publishers, Inc., 1962.